

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-83(7)/10

Warszawa, 6 października 2010 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy

- o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (druk nr 3171).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Gospodarki do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

STANOWISKO RZĄDU

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (druk sejmowy nr 3171)

Poselski projekt ustawy *o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych* (druk sejmowy nr 3171) przewiduje zmianę ustawy z dnia 6 lipca 2007 r. *o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych* (Dz. U. Nr 147, poz. 1031 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241), zwanej dalej „ustawą o ekwiwalencie (...)”.

Istotą przygotowanych rozwiązań w poselskim projekcie jest:

- 1) uproszczenie procedur, jakie obowiązują obecnie ubiegających się o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, poprzez likwidację obowiązku corocznego składania wniosku o ekwiwalent;
- 2) stworzenie możliwości wypłaty ekwiwalentu osobom, które za lata wcześniejsze złożyły wniosek o ekwiwalent i otrzymały negatywną decyzję ZUS, od której nie wniosły odwołania do sądu powszechnego, a następnie w związku z ponowną odmowną decyzją ZUS za kolejny okres uprawniający do wypłaty ekwiwalentu odwołały się do sądu powszechnego, który orzekł, iż ekwiwalent im się należy, co skutkowało zmianą decyzji ZUS i wypłatą ekwiwalentu pieniężnego.

Ad pkt 1

Art. 1 projektu ustawy, zakłada zmianę art. 7 ustawy *o ekwiwalencie (...)*, która zmierza do uproszczenia obowiązujących procedur, jakie obowiązują w przypadku ubiegania się o ekwiwalent pieniężny.

Wobec powyższego proponujemy, aby w poselskim projekcie ustawy ust. 7 w art. 7 projektu uzyskał następujące brzmienie:

„7. W przypadku wydania przez ZUS pozytywnej decyzji w sprawie ekwiwalentu, ekwiwalenty w następnych latach będą wypłacane bez konieczności składania wniosków o ich wypłatę.”.

W chwili obecnej w każdym roku budżetowym osoba uprawniona z przedsiębiorstwa robót górniczych, aby otrzymać należny ekwiwalent, musi składać każdorazowo w terminie do końca I kwartału danego roku nowy wniosek o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego.

Zmiana ustawy *o ekwiwalencie* (...) w tym zakresie nie będzie się wiązać ze zwiększeniem wydatków budżetowych i przyczyni się do uproszczenia procedur ubiegania się o ekwiwalent.

Zaproponowana przez wnioskodawców zmiana, polegająca na rezygnacji ze składania corocznego wniosku, nie zmieni jednak zasad, jakie obowiązują obecnie tzn. organ rentowy będzie corocznie wydawał decyzję w sprawie ekwiwalentu pieniężnego, określając w niej wysokość należnego świadczenia (bez wniosku osoby uprawnionej).

Art. 2 projektu ustawy stanowi, iż „wnioski o wypłatę ekwiwalentu złożone w 2010 r., będą realizowane na podstawie przepisów dotychczasowych, z tym, że od dnia 1 stycznia 2011 r. realizacja wypłat ekwiwalentu na podstawie dotychczas złożonych wniosków będzie odbywać się na podstawie przepisów niniejszej ustawy”.

Brzmienie art. 2 poselskiego projektu ustawy w obecnym kształcie jest niejasne i wymaga preredagowania, gdyż jego treść normatywna nie koresponduje z uzasadnieniem do projektu ustawy.

Wobec powyższego proponujemy, aby w poselskim projekcie ustawy art. 2 projektu uzyskał następujące brzmienie:

„Do wniosków o wypłatę ekwiwalentu złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.”.

Ad pkt 2

Art. 3 projektu ustawy dotyczy osób uprawnionych, które złożyły wniosek o ekwiwalent i otrzymały odmowną decyzję ZUS w sprawie ekwiwalentu, i następnie nie złożyły odwołania od takiej decyzji ZUS do sądu powszechnego, oraz które jednocześnie za inny okres objęty harmonogramem, miały wypłacony w latach 2007 – 2010 choćby jeden raz ekwiwalent pieniężny. Regulacja ta dotyczy osób, które nie skorzystały z zagwarantowanego w art. 9 ustawy *o ekwiwalencie* (...) prawa do złożenia odwołania od decyzji organów rentowych.

Zgodnie z propozycją art. 3 projektu ustawy osoby takie będą mogły domagać się wypłaty ekwiwalentu za lata 2002 – 2007 lub za ich część, nawet jeśli decyzja odmowna ZUS za dany okres stała się ostateczna i prawomocna.

Wypłata ekwiwalentu na podstawie art. 3 projektu ustawy, odbywałaby się w wysokości, jaka obowiązywała w latach 2002 – 2007, a odpowiednie zastosowanie do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego miałyby przepisy ustawy *o ekwiwalencie* (...).

Art. 4 projektu zakłada, iż ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Rząd stoi na stanowisku, że obowiązujące przepisy ustawy z dnia 6 lipca 2007 r. *o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych* realizują w pełni wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2005 r. Sygn. akt. SK 20/04 (Dz. U. Nr 250, poz. 2117), który był podstawą stworzenia przedmiotowej regulacji.

Zdaniem Rządu RP, propozycja uproszczenia postępowania w sprawach o ekwiwalent pieniężny polegająca na rezygnacji z corocznego wniosku o ekwiwalent, jaką przewidują przepisy art. 1 i 2 projektu, z racji na możliwe przyspieszenie oraz ułatwienie procedury ubiegania się o ekwiwalent, a także ze względu na brak konsekwencji dla budżetu państwa, jest zasadna i w związku z tym, Rząd propozycję tę opiniuje pozytywnie.

Odnosnie zawartej w art. 3 projektu ustawy propozycji wypłaty ekwiwalentu osobom uprawnionym, które nie skorzystały z możliwości odwołania się do sądu powszechnego od odmownej decyzji ZUS w terminie, Rząd stoi na stanowisku, że przepis ten, może zostać uznany za regulację, która zmierzać będzie do przywrócenia terminu do wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego.

Aktualnie osoby, które uchybiły terminowi, jaki określa art. 477⁹ § 1 k.p.c., do wniesienia odwołania od odmownej decyzji ZUS mogą wnieść to odwołanie do sądu, który ocenia czy przekroczenie terminu było nadmierne i czy nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się (wyrok SN z dnia 21 marca 2006 r., III UK 168/05, Lex nr 277825). W przypadku odrzucenia przez sąd odwołania wniesionego po upływie terminu w trybie art. 477⁹ § 3 k.p.c. tj. w przypadku uznania przez sąd powszechny, iż przekroczenie terminu do wniesienia odwołania było nadmierne i nastąpiło z przyczyn zależnych od odwołującego się, ubezpieczonemu nie przysługuje wniosek o przywrócenie terminu na podstawie art. 168 k.p.c. (postanowienie SA w Gdańsku z dnia 6 czerwca 1994 r., III AUz 61/94, Prawo Pracy 1995, nr 5, s. 46, oraz wyrok SA w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 1994 r., III AUr 344/94, OSA 1995, nr 1, poz. 9).

W związku z powyższym, z uwagi na to, iż w systemie prawa występują odpowiednie regulacje prawne, które gwarantują możliwość wnoszenia odwołań od decyzji organów rentowych w przypadku przekroczenia terminu do ich wniesienia, Rząd stoi na stanowisku, iż brak jest uzasadnienia do tworzenia nowych regulacji, które zmierzałyby do podważenia prawomocnych i ostatecznych decyzji organów rentowych.

Rozwiązanie, którego celem byłoby przywrócenie terminu oraz podważenie ostatecznych i prawomocnych decyzji organów rentowych, może okazać się również rozwiązaniem niekonstytucyjnym z racji na naruszenie konstytucyjnej zasady równości wobec prawa, która to zasada była podstawą uchwalenia przedmiotowej ustawy zmierzającej do zagwarantowania realizacji praw podmiotowych byłym pracownikom przedsiębiorstw robót górniczych.

Propozycję zmierzającą do przywrócenia terminu oraz zmierzającą do podważenia ostatecznych i prawomocnych decyzji organów rentowych, mając na uwadze przedstawione powyżej wątpliwości prawne, w tym co do zgodności proponowanych rozwiązań z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, Rząd opiniuje negatywnie i proponuje, aby przepis art. 3 projektu ustawy został wykreślony z projektu.